

SVENSK

MUSIKTIDNING

TJUGUNIONDE ÅRGÅNGEN

1909

STOCKHOLM
FRANS J. HUSS
1909

INNEHÅLL.

Biografier.

	Sid.
Arlberg, Hjalmar	20
Arnoldson-Fischhof, Sigrid	93
Bauer, Harold	101
Bryhn, Borghild	134
Byström, Oscar †	90
Culp, Julia	117
Dahlgren, Fredr. Aug.	66
von Dohnanyi, Ernst	20
Forsell, John	57
Friedmann, Ignaz	126
Giordano, Umberto	51
Haydn, Josef	81
Hedenblad, Ivar †	90
Henneberg, Richard	118
Herold, Wilhelm	26
van Hoose, Ellison	67
Humperdinck, Engelbert	9
Irrgang, Bernhard	102
Jakobsson, John †	89
Juon, Paul	2
Knutzen, Martin	142
Kreisler, Fritz	94
Kussewitzky, Sergei	50
Lejdström, Carl	34
Lejdström, Oscar	1
Lundmark, Carl	2
Lykseth-Schjerven, Magna	141
Morales, Clary	42
Mendelssohn-Bartholdy, Felix	17
Offenbach, Jacques	109
Pacius, Fredrik	49
Pettersson-Persfelt, Bror	11
Randel, Andreas	67
Rappe, Signe	11
Risler, Edouard	33
Schytte, Ludvig	142
Spohr, Ludwig	133
Stenhammar, Wilhelm	34
Strandberg, Charlotte	111
Tervani, Irma	41
Tschaikowsky, P. I.	125
Wedekind, Erica	73
Wolf, Eugen	58
Wüllner, Ludwig	94
Ysaye, Eugen	25

Dödsfall. Sid.: 7, 15, 23, 47, 56, 79, 88, 99, 107, 131, 139, 147.	
Dödsfall inom musik- och operavärlden 1908	37

Historia, Estetik, Teknik m. m.

Anton Rubinstein om Mendelssohn	74
De första »Värmländingarna». Ett litet teaterminne af Birger Schöldström	66
Den naturliga klaverteknikens grundprinciper, fastställda med afseende å den moderna tidens fordringar, af G. Wahlström	95, 103, 112
En musiktidnings rätta uppgift	4
En skriftväxling mellan J. C. F. Hæffner och d. v. sekreteraren vid K. Musik. Akademien Per Frigel, (meddelad af C. F. Hennerberg)	135
Ett bref af Josef Haydn	83
Ett konsertprogram från 1845. Jenny Lind och Mendelssohn	36

Sid.

Ett möte med Hugo Wolf, af G. Schjelderup	128
Ett och annat ur Offenbachs lif	112, 120
Felix Mendelssohn-Bartholdy och hans kvinnliga närmaste	35, 43
Francois Gevaert och Edouard Fétis	26
Gränserna för det musikaliska uttrycket	20
Klangen såsom sinlig tjusning i moderna musiken, efter H. Pudor	143
Marteau-jubileet	59
Några anteckningar rörande Pacius' ankomst till Finland	51
Premiären af »Kung Carls jagt», af F. Pacius	52
Utländska musikers beskattning	36
Våra operaförhållanden	83

Musikpressen, Litteratur, Kritik, Teater och konserter.

»André Chenier». Opera i 4 akter, af Luigi Illica, musik af Umberto Giordano. Textinnehåll	42
Richard Strauss' »Elektra»	34
Senaste musiksåsongen i hufvudstaden, 1908—1909	90
»Spader dam». Opera i 3 akter och 7 tablåer, text efter Puschkins liknämnda novell, musik af P. I. Tschaikowsky. Textinnehåll	126
Texten till »Sof i ro», af Gammal sångare	113

* *

Från scenen och konsertsalen i hvarje nummer.	
Litteratur:	85, 130, 137
Musikpressen: Sid.: 5, 21, 29, 36, 60, 94, 103, 119, 130, 137, 145.	

Följetong, Musiknotiser, Småplock etc.

Christian Sinding och hans onkel	120
Konsertföreningens Hamburg-konsert; tyskt program	119
Lutspelerskan	75, 84
Musikaliska underbarn i äldre tider	5

* *

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten i hvarje nummer.	
Musiknotiser från våra grannland och andra land i nästan hvarje nummer.	

Annonser å sista sidan i hvarje nummer.	
Ett och annat från musikvärlden	23, 88
Hvarjehanda	55, 123, 131
Prenumerationsanmälan	3, 143
Rättelser. Sid.: 23, 32, 39, 56, 80, 116, 131.	
Till våra prenumeranter	82, 92

Korrespondens.

	Sid.
Brefkort från Rom, af Anteros	118
Från Paris' och Londons horisont, sommaren 1909, af Anteros	102
Från Rivieran, af Anteros	44
Från Romas horisont, af Anteros 3, 12, 28, 68, 74.	
Från Romasåsongen 1909—1910, af Anteros	135
Meddelande från Moskva, af Ellen von Tidebühl	4
Musikbref från Italien, af Anteros	26
Operan i Moskva, af Ellen von Tidebühl	128

Poesi.

Fredrik Pacius. D. 19 mars 1909. Prolog vid Svenska teaterns festföreställning, af Hjalmar Procopé	53

Poträtt.

Arlberg, Hjalmar	17
Arnoldson-Fischhof, Sigrid	93
Bauer, Harold	101
Bryhn, Borghild	133
Byström, Oscar †	89
Culp, Julia	117
Dahlgren, Fredr. Aug.	65
von Dohnanyi, Ernst	17
Forsell, John	57
Friedmann, Ignaz	125
Giordano, Umberto	49
Haydn, Josef	81
Hedenblad, Ivar †	89
Henneberg, Richard	117
Herold, Wilhelm	25
van Hoose, Ellison	65
Humperdinck, Engelbert	9
Irrgang, Bernhard	101
Jakobsson, John †	89
Juon, Paul	1
Knutzen, Martin	141
Kreisler, Fritz	93
Kussewitzky, Sergei	49
Lejdström, Carl	33
Lejdström, Oscar	1
Lundmark, Carl	1
Lykseth-Schjerven, Magna	141
Morales, Clary	41
Mendelssohn-Bartholdy, Felix	17
Offenbach, Jacques	109
Pacius, Fredrik	49
Pettersson-Persfelt, Bror	9
Randel, Andreas	65
Rappe, Signe, (s. Elsa i »Lohengrin»)	9
Risler, Edouard	33
Schytte, Ludvig	141
Spohr, Ludwig	133
Stenhammar, Wilhelm	33
Strandberg, Charlotte	109
Tervani, Irma	41
Tschaikowsky, P. I.	125
Wedekind, Erica	73
Wüllner, Ludwig	93
Ysaye, Eugen	25

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 1.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 4 Januari 1909.

Expedition: Kammakaregatan 6.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspolis 20 öre pr petitråd.

29 Årg.

Oscar Lejdström.

Den nuvarande läraren i solosång vid vårt konservatorium har redan kunnat fira tioårsjubileum såsom sådan och nyligen, d. 19 dec., hade han uppnått halfseket af lafnadsår. Direktör Lejdström blef med anledning däraf festligt hyllad med besök af lyckönskande vänner och läroverkskamrater, blommor och presenter. Från 18 forna elever fick hr Lejdström mottaga en större silfverpjäs med blommor. Nuvarande elever vid konservatoriet uppvaktade med en vacker, af hvita syrener fylld blomvas. En mängd bref och telegram fick han naturligtvis mottaga under dagens lopp.

Johan Oscar Lejdström är född i Stockholm d. 19 dec. 1858. Vid 16 års ålder antogs han till elev vid musikkonservatoriet härstädes, där han i dec. 1878 aflade organistexamen och i dec. 1881 musikkonservatorsexamen.

Oscar Lejdström.

I sång hade han vid konservatoriet till lärare dir. Hj. Håkansson och prof J. Günther. Sedan han lämnat nämnda läroverk tog han under ett halft år undervisning af Fritz Arlberg. År 1893 reste hr Lejdström med statsunderstöd till Paris, där han studerade sång för St. Yves Bax och m:me R. Laborde samt af dåvarande direktören för Paris-konservatoriet, Ambroise Thomas, erhöill tillåtelse att närvara vid undervisningen i dettas alla åtta klasser. I Paris biträdde hr Lejdström vid flere konserter. År 1890 gjorde han åter en resa till Paris i och för sångstudier och har sedan nästan uteslutande ägnat sig åt sångundervisning. På hösten 1888 gjorde han emellertid debuter på k. operan som Escamillo i »Carmen» och Valentin i »Faust» med den framgång, att han erhöill lockande anbud till anställning vid denna scen, men han blef trogen sin uppgift att ägna sig åt sånglärarkallet.

Paul Juon.

Carl Lundmark.

Af större sångpartier som hr Lejdström sjungit å konserter här och anorstädes kunna nämnas Faust i Schumanns »Scener ur Goethes Faust», Oluf i Gades »Elverskud», Kristus i C. Francks »Les beatitudes», Elias i Mendelssohns oratorium, Frithiof af M. Bruch m. m.

Herr Lejdström blef 1883 organist i Kungsholms församling och valdes 1897 till ledamot af Musikaliska akademien.

Nu mera är det sällan hr Lejdström uppträder offentligt som sångare men under flera år lät han på konserter i hufvudstaden höra sin mäktiga baryton och vann mycket bifall för sitt smakfulla sångföredrag.

Bland sina elever har hr Lejdström under några år kunnat räkna vår nuvarande konung som kronprins.

En broder till hr Lejdström är, som bekant, operasångaren Carl Lejdström.

Carl Lundmark.

Den 18 december afled härstädes å Serafimerlasarett operasångaren Carl Lundmark och hans jordfästning ägde rum den 22 dec. i Upsala, hans födelsestad, där han sörjes af nära anhöriga. Vid hans begrafning egnades honom en vacker minnesgård af kamrater vid operan i Stockholm, hvilka, sju till antalet, rest till Upsala och utförde sånger i grafkapellet samt vid grafven. Kransar till hans kista hade sändts från direktör Ranft med fru, fru Carolina Östberg från sångare vid operan med inskription: »Ett tack från kamraterna vid Kungl. teatern», m. fl.

På senaste decenniet har herr Lundmark vid operan icke haft någon ny roll, och på senare år endast medverkat i mindre roller samt till förstärkning af kören. Så minnas vi honom förra våren som en af de brabantiska ädlingarna i »Lohengrin» hvilka sluta sig kring den förvisade Telramund. Nya tenorkrafter vid operan trädde under senare tid framför honom såsom herr Bratbost, Lemon och för tio år sedan hr Malm, hvilken i synnerhet blef hans efterträdare i flera tenorpartier.

Carl Vilhelm Victor Lundmark föddes Upsala den 27 febr. 1859. Såsom bokhandelsbiträde i denna stad gjorde han sig bemärkt för sin höga och kraftiga samt rätt sympatiska tenorstämman och blef där en god akquisition för studentkvartetten och körsången. Begåfvad med fördelaktigt utseende egde han sålunda utsikt att kunna vinna framgång på operascenen, och begaf sig därför till Stockholm att utveckla sig i sångkonsten och blef

efter en kortare studiekurs af d. v. operachefen Westin fästad vid operan 1883. Denne efterträddes såsom sådan samma år af Anders Willman, och det var under hans chefskap Lundmark gjorde sin operadebut den 13 dec. 1884 som *Tamino* i »Trollflöjten», en vanlig debutroll för unga tenorer. Kritiken lofordade då »den friska, vackra tenorrösten» och »den rena intonationen». Emellertid vidhäftade rösten en guttural halsklang, som han aldrig lyckades bortarbeta. Lundmarks 2:a debutroll var *Quinault* i Herman Berens' sen. på Dramatiska teatern uppförda operett »Lulli och Quinault» den 28 jan. 1885 och efter att den 9 påföljande februari ha gjort sin tredje roll som Antonio i »Vattendragaren», blef han samma år 1885 genom kontrakt fästad vid Kungl. operan, där han sedan verkat intill sista tiden med undantag af en vistelse utrikes 1886—1887 för sångstudier, hufvudsakligen i Wien. Efter debuterna uppträdde Lundmark 1 maj 1885 som *Max* i »Friskyttan» och sjöng samma år *Lyonel* i »Martha» samt *Erik* i »Värmländingarne». Följande år under vårterminen hade han nya roller som *Octavio* i »Don Juan» och *Wilhelm Stauff* i »Diamantkorset». Återkommen efter den nämnda studieresan på hösten 1887 uppträdde han först som *Lohengrin* — Arvid Ödman var då engagerad i Köpenhamn och efterträddes här af den danske tenoren Fredrik Brun i jan. 1888. Hr Lundmark fick sedan en rätt stor repertoar, och det kan ju vara intressant nog att se hvilka roller som tillhört denna, likasom därmed ett litet blad ur vår operahistoria kan meddelas. Vi uppräknar således i kronologisk ordning de nya roller hr Lundmark uppburit, under de följande åren. Sålunda 1888: *Wilhelm Meister* i »Mignon», *Zephoris* i »Konung för en dag», *Huon* i »Oberon», titelrollen i *Faust*, *Don Sandoval* i »Kronjuvelerna» *Tybolt* i »Romeo och Julia»; 1889: *Georges* i »Hvita frun», *Hoffmann* i »Hoffmanns sago»; 1890: *Robert* i »Robert af Normandie», *Cassio* i »Otello»; 1891: *Peter Ivanow* i »Tsar och Timmerman», *Stefano* i »I Firenze», *Ruodi* i »Vilhelm Tell»; 1892: *Clement Marot* i »Skrifvarkungen», *José* i »Granadas dotter», *Manrico* i »Trubaduren», 1893: *Hans* i »Per Svinaherde», *Lorenzo* i »Fra Diavolo», *Horace Massavenas* i »Den svarta dominon», *Rafaël d'Estuniga* i »Hälften hvar»; 1894: *Charlot* i »Advokaten Pathelin», *Walter* i »Tannhäuser», *Bois Rosé* i »Hugenotterna»; 1895: *Schultz* i »Vännen Fritz» af Mascagni, *Horatio* i Gounods »Sylvia», *Ramon* i »Navarresiskon». Från 1896—1898 finna vi honom ej i någon roll, men 1899 sjöng han *Juda* i »Josef i Egypten» och *Vogelgesang* i »Mästersångarne».

Herr Lundmarks verksamhet vid Kungl. operan har, såsom denna repertoar uppvisar, icke varit ringa, och

under mer än ett decennium omfattade denna rätt betydande tenorpartier af hvilka flera af honom här kreerades.

Paul Juon.

Om den framstående pianisten och komponisten Paul Juon, som för första gången gästar vårt land såsom medverkande vid Aulinkvartettens 3:e kamarmusik-konsert kunna vi jämte meddelande af hans porträtt lämna följande biografiska notiser.

Paul Juon är född den 8 mars 1872 i Moskva, son af en högre ämbetsman därstädes. Han studerade vid konservatoriet i fädernestaden violinspelet för Job. Rhimaly och komposition för Anton Stepanowitsch Arensky samt Sergei Tanéjew, vidare 1894 under Woldemar Bargiel i Berlin, 1896 blef han lärare i teori vid konservatoriet i Baku men dröjde ej länge kvar i petroleumstaden vid Kaspiska hafvet utan vände 1897 åter till Berlin, där han sedan tagit sin bostad. År 1906 blef Juon utnämnd till lärare vid Berlins högskola för musik i Charlottenburg.

Som tonsättare har Paul Juon gjort sig ansedd genom flera verk, och såsom sådan har han blifvit karakteriserad såsom gående i Brahms' fotspår. Af hans kompositioner ha vi oss bekanta följande verk: en *Stråkkvartett* (op. 5), *Violinsonat* (op. 7), *Altviolinsonat* (op. 15), *Pianotrio* (op. 17), *Pianosextett* (op. 22), *Stycke för Stråkorkester* (op. 16), *Pianostycken* (op. 1, 9, 12, 14, 18 »Satyrn und Nymphen» och 20), *Lieder* (op. 21) samt af hans senaste verk en *Kvintett* för piano, violin, 2 altvioliner och violoncell (op. 33) hvilken såges ha gjort ett mycket sympatiskt intryck, uppförd såsom nyhet på en musikfest i Essen 1906. Ett ännu nyare verk af honom är den *Rhapsodie* (op. 37) »efter Selma Lagerlöfs Gösta Berlings saga» som hörde till Aulin-kvartettens senaste program, såsom vi förut nämnt. En *Pianotrio* op. 39, äfven »efter Gösta Berling», uppfördes förra sommaren på den stora musikfesten i München och räknades till dess bästa nummer. En kritiker yttrade då om denna: »Trio-Caprice», hvilken utfördes af hans landsmän, den utmärkta ryska trion Vera Maurina, Michael och Joseph Press, att det var »ett verk af musikaliska kvaliteter, som tager sig väg utan möda öfverallt till konsertsalarna. Det är inte 'programmusik' endast tonen, den egenartade noten är gifven. Det är musik som man följer med glädje». En annan nyhet af honom är »Ein Tanzpoem» *Psyche*, hvars första uppförande vi ännu ej sett omnämnas. I manuskript lära förefinnas af honom en symfoni, uvertyrer och andra orkestersaker. Som

skriftställare har Paul Juan uppträdt med en *Praktisk harmonilära* och en lyckad översättning af Modest Tschai-kowskys biografi öfver sin ryktbare broder Peter Iljitsch Tschai-kowsky, hvilken biografi sedan 1900 utkommit huftevis.

En *pianokvintett* af Juon utfördes i maj förra året på en Konsertföreningens kammarmusiksoaré.

Prenumerationsanmälan.

Svensk Musiktidning upplefver sin 29:de årgång 1909.

och anbefaller sig i våra musikvänners åtanke. Undertecknad kan ock nästa år fira 25-års-jubileum som ensam ut-gifvare och redaktör för tidningen. Behovet äfven i vårt land af en musiktidning, tillgodoseende den allmänna musikbildningen — ej endast fackmu-sici af lägre eller högre ordning — är oomtvistligt, och att den plan, ef-ter hvilken Svensk Musiktidning är redigerad, tillgodoser detta behof — nämligen af en populär-instruktiv mu-siktidning för den musikaliska allmän-heten — tycks bevisas däraf, att *ingen annan tidning för musik så länge existerat i vårt land eller ens i den skandinaviska norden*. Svensk Musiktidning har gjort till sin uppgift att tillgodose så väl vår konsthistoria genom *kontinuerliga uppgifter om operaverksamheten och konsertvä-sendet* i hufvudstaden samt genom ut-förliga *biografiska uppsatser*, som ock i det allmänna musikvetandets in-tresse meddela *notiser om musik-världens viktigaste tilldragelser* i in- och utlandet, särskildt i *Finlands, Norges och Danmarks* hufvudstäder. *Instruktiva uppsatser*, blandade med *följetongsartiklar*, *musikpressens* alster, *musiklitteratur* etc., hvarige-nom både *lärorikt och omvärlande innehåll* erbjudes. *Fina porträtt* till biografierna illustrera hvarje num-mer. Svensk Musiktidning är den enda *verkliga* sådan här, hvilken ock, under sin långa tillvaro, i utlandet gjort sig bekant såsom svenskt musikaliskt fack-organ och der varit uppmärksammasad.

I det vi frambära vårt tack till dem, som hittills gynnat Svensk Musiktid-ning med prenumeration, hoppas vi på deras fortfarande intres e för densamma och att de äfven skola rekommendera den åt andra musikvänner.

Svensk Musiktidning utgifves 1909, såsom förut, två gånger i månaden (utom juli—augusti, »den döda säsongen») till ett pris af 5 kr. per år. Musikbilaga tillfaller endast *helårs*-prenumeran-ter. Mindre än hel årgång beräknas efter lösnummer (25 öre).

På tidningen prenumereras här å *Expeditionen, Kammakaregatan 6, en trappa öfver gården, samt i bok- och musikhandeln, å posten och tidningskontor*. I landsorten pre-numereras bäst å posten, då tidningen fortläst kommer prenumeranterna till-handa.

Presentkort för årsprenumeration finnas att köpa å *Expeditionen*, i bok- och musikhandeln.

Vördsamt anhålles att prenumera-tion må ske så snart som möjligt; vid direkt prenumeration å *Svensk Musiktidnings Expedition, Stock-holm*, tillsändes tidningen prenumeran-ten kostnadsfritt genast den utkom-mit.

För att spara våra förra prenume-ranter besvär vid prenumerations förny-else, sända vi dem, som förut, årgångens första nummer, med anhållan att de, som icke vidare önska erhålla tidningen, tillkännagifva detta åt budet eller tidnings-expeditionen före andra numrets utsän-dande. Senast när budet kommer med andra numret torde det första återläm-nas af dem som ej förnya prenumera-tionen; af dem, som därmed fortsätta, torde då till budet prenumerations-afgiften mot kvitto erläggas. Dem, som behålla första numret utan att af-säga sig tidningen, anse vi oss alltså få fortfarande räkna som prenumeranter å densamma.

Vördsamt

Redaktionen.
Frans J. Huss.

Från Romas horisont.

Af den efter vanligheten mindre be-tydande och i fråga om konserter föga gifvande höstsäsongen torde en kort resumé vara tillfyllest. *Torino*, hvar-est jämväl — ej mindre än orkesterns dirigent *Vittorio Gui** — *Mattia Bat-tistini** firat sannskyldiga triumfer i ett par af dennes gamla favoritstycken, *Verdis* »*Ernani*» och *Donizettis* »*Maria de Rozan*», samt *Milåno* hafva haft företrädet att få prestera de senaste, samtliga med varmt erkännande mot-tagna operanyheterna, *Cineos* *Serafina d' Albania* och *Zandonais* *Il grillo del focolare* (med text efter *Dickens*) »*The cricket on the hearth*», i den förra samt i den senare staden *Frédéric d' Erlangers* — af tysk extraktion, men född i Paris — *Tess* med *Pietro Schia-vazzi** i älskarpartiet och *La Rotellas* *Fasma* med *Emma Carelli** såsom pro-tagonist.

Giordános å »*La Scala*» dersamma-städes i vintras för allra första gång-en exekverade »*moderna musikidyll*» *Marcella*** har nu gjort sin apparition å »*Adriano*» i Italiens hufvudstad sam-

*Se undert:s föregående korrespondenser.

**Se Sv. Musikt. 1908, n:r 1.

trots den nästan uteslutande af kärt leksduetter uppfyllda librettos rent af oerhörda enformighet slagit lifligt an, tack vare sitt af öronsmekande melodier mättade partitur och ett för-träffligt återgifvande, särskildt af det »älskande paret», representeradt af *Adelie d' Albert* och *Ferrando de Lucia*, alternerande med en yngre tenor, *Emilio Peréa*, hvilken, ehuru han i fråga om perfektionerad sångkonst ej kunde täfla med sin celebre, härutinnan väl öfver-träfflige kollega, hade förmånen af en mera tilltalande apparition och en sär-deles välljudande stämma; öfriga rol-ler äro af ringa vikt. Å samma teater ha *Amica* och *Máschere**-repriserna, den senare anförd af kompositören per-sonligen, bekräftat den romerska publi-kens och kritikens gynnsamma intryck af dessa båda *Mascagni*-skapelser, om ock handlingen i »*Le Máschere*» ver-kar alltför obetydlig för dess — vid uppförandet visligen uteslutna — pro-log och tre akter, hvarföre ifrågava-rande försök att väcka till lif 1700-talets »*commedia dell'arte*» oaktadt en verkligt ypperlig »*opéra comique*-musik, torde få anses om ej förfeladt, åtmin-stone såsom en allenast efemär åter-uppståndelse. Däremot gjorde *Carmen* nu här föga lycka i saknad af en lämp-lig tolk för det i *Bizets* »*chef d'oeuvre*» ej mindre svåra än tacksamma titel-partiet.

Af »*Quirinos*» rätt rikhaltiga, huf-vudsakligen af äldre och nyare italien-ska verk samt ganska erkännansvärdt interpreterade operarepertoar rönt *Le-oncavillos* af undert. i Sv. Musikt. 1902 omskrifna *Bohème*, komponerad redan fem år förut, men i Roma hittills gif-ven allenast några få gånger, ett myc-ket sympatiskt mottagande. En an-nan nämnvärd framgång för den lilla teatern har varit repisen af *Giordános* effektfulla musikedrama *Fedóra*, för hvars premiär i Firenze 1899 vi då redogjorde i dessa spalter.

Den i ordets fulla bemärkelse glän-sande operettsäsongen å »*Teatro Costin-zi*» som nu f. f. g. ockuperats af ett nybildadt »*compagnia di opere comiche Città di Milano*», i hvilken stad det-samma har sin hufvudsakliga hemvist, skulle med sina ovanligt bra artistför-mågor och utomordentligt präktiga »*mise en-scène*»** äfven från ren es-tetisk synpunkt rättfärdiga bemälda sällskaps renommé att i sin bransch vara hela Italiens allra förnämsta, dä-rest ej repertoaren vore af så ytterst blandad art. Förutom åtskilliga, mer eller mindre gamla och välkända pje-ser, såsom »*Donna Juanita*», »*Tam-burmajorens dotter*» och den här rent af oundvikliga »*Geishan*», kan af no-viteter på dess kreditkonto sättas *Lé-hars* *Védova allegra* (»*Glada än-*

*Se denna tidning 1905, n:r 13, 1906 n:r 1

**Härför borgar det i italienska teatervärlden illustra namnet *Caramba* alias »*Sapelli*» en af triumvirerna i direktionen och speci-ellt en makalös kostymtecknare.

kan»), Reinhardts' *Dolce Lola* («Das süsse Mädel»), af hvilka emellertid romerska kritiken funnit den förra med all sin »indsmigrende» *schwung* äga en temligen godtköpsmässig och af andra tonsättare, däribland själfva Puccini, väl mycket inspirerad musik, samt Gannes Hans *il suonatore di flauto*») hvars fabel är mera pueril än verkligt komisk, men hvars partitur, om än ej förrådande vidare originalitet, har att uppvisa den franska »opéra-comique»ens bästa egenskaper; härtill kommer en sypärb tolkning med i hufvudrollerna *Emma Vecla* — förut operasångerska, har denna till börden franska konstnärinna jämväl triumferat i sistnämnda båda operettens titelpartier — och *Edoardo Ferrári*, hvilken gör en sannskyldig kreaktion af den magiske vagabonden, som satt till sin uppgift att för de där af glömska människorna vara en idealets apostel.

Största hedern har »Milano»-sällskapet haft af att rikta sin spellista med *Donizettis* alltjämt ungdomsfriska *Don Pasquale** och *L'elixir d'amore*. Tolkningen var ock i det hela utmärkt, med artistveteranen *Pietro Césari* såsom protagonist i den förra och *Dulcamara* i »Kärleksdrycken» samt den unge, högst lofvande tenoristen *Giuseppe Paganelli* såsom Ernesto och Nemorino, ett för hans apparition och konstnärstemperament särdeles lämpadt parti, hvars glansnummer, romansen »Una furtiva lácrima» han föredrog med sällsynt sentiment och charm. »Costanzis» senaste operettsång, alltigenom berömvärd, ifall den ej upptagit några rent miserabla engelsk-franska nyheter, icke ens räddade från absolut fiasko genom medverkan af Italiens väl f. n. mest intagande och talangfulla operettdiva *Gea Garisenda*, avslutas i dagarne med *Costas* utsökta pantomim *L'histoire d'un pierrot*.

För fullständighetens skull må jämväl anföras f. n. i *Manzóni*-teatern — ett af den eviga stadens mera anspråkslösa konsttempel — agerande, sekundklassiga operetruppen. Efter att i årtal stått obegagnad, och sedan den i en vacker trädgård belägna, prydliga byggnaden undergått en smakfull restaurering, har »*Aquário Romano*» i höst ånyo öppnats, men ej längre såsom hemvist för vattendjur, utan för af enakts-operetter och kinematograf-produktioner sammansatta föreställningar, hvilka genom sin i betraktande af de högst moderata biljettprisen rätt goda beskaffenhet blifvit till den grad populära, att de i regeln flera gånger dagligen draga fulla hus.

Anteros.

*Det förtjänar anmärkas, att mästron komponerade denna på allenast åtta dagar vid uppnådda sextiotre års ålder.

Meddelanden från Moskva.

En ny faktor i fråga om den musikaliska kulturen i Moskva har under denna vinter uppstått med konsertsångerskan fr. Maria Olenin d'Alheims uppträdande och verksamhet. Hennes hem, benämndt »La maison du Lied» har till ändamål att bringa sången till mångsidigare utveckling och utbildning i Ryssland. Konsthistoriska psykologiska studier och forskningar med bistånd af inhemska konstfilosofer, skriftställare och kritiker skola anställas; kulturella uppgifter ställas, stundom i sammanhang med sångens odling. För öfversättning af Schuberts »Die schöne Müllerin» har fr. Olenin d'Alheim utsatt ett pris af 400 rubel. Öfversättningar ha i stor mängd insändts men i sin helhet ej kunnat uppfylla fordringarna. Juryn har i följd där af företagit ett urval af de bäst lyckade och för hvarje sång utbetalt 20 rubel i pris. Hela cykeln »Die schöne Müllerin» blef på en konsert af fr. Olenin d'Alheim på ryska föredragen med bästa framgång.

Nu kommer i ordningen ett täflingspris af 400 rubel för öfversättning af de värdefullaste Göthe-Lieder. Allmänna sammankomster anordnas, å hvilka diskussioner föras. Den senaste af dessa hade till ämne »Symbolen inom konsten.» — I sitt sångföredrag uppnår fr. Olenin d'Alheim höjdpunkten af konstnärlighet. På ett fulländadt sätt återger hon stilen och egenarten hos hvarje sång. Hon vänder ock sin uppmärksamhet åt den nationella sången (en rik blomsterskörd i Ryssland), hvilken hon uppletat hos det ryska folket och förstår att återgifva med djup känsla af dess nationella urkrafttag.

* * *

Ett Glinka-pris har för några år sedan stiftats af en befordrare af den ryska musiken, förläggaren M. P. Belaief i Leipzig. Ryssland har denne man att tacka för mycket, ty han har väsentligt bidragit till att bringa rysk musik till uppblomstring och spridning. Under detta år (i nov. 1908) har juryn af sakkunniga musiker för prisbestämningen på följande sätt fördelat prisen:

Första priset 1000 rubel har tilldelats för en Symfoni af Serg. Rachmaninoff. Andra priset 700 rubel tillföll N. Skrjabin för poemet »Extase». Tredje priset 500 rubel erhöi A. Spandianow för den Symfoniska dikten »Drei Palmen». Fjärde priset 500 rubel vann Serg. Iw. Tanéiev för en Trio (piano, violin, violoncell).

Denna trio uppfördes första gången med största framgång under januari 1908 i Moskva. Pianopartiet utfördes af kompositören själf, och återgifvandet var af den bästa verkan. Den

Symfoniska dikten »Drei Palmen» har likaledes först blifvit uppförd i Moskva under Glazounows ledning och utvisade en mästerlig behandling af orkestern i afseende på orientalisk kolorit*.

Ellen von Tidebühl.

En musiktidnings rätta uppgift.

Själfva ordet tidning innefattar begreppet litterärt organ för meddelande af tidens händelser, hufvudsakligen den närvarande tidens, så att läsaren kan följa med händelserna för dagen och samtiden. Sådan är i första rummet den dagliga tidningens uppgift, som sammanfattar allt möjligt som tilldrag sig och utgör s. k. »färska nyheter». I motsats mot »tidskrifter», hvilka ha att meddela utförligare uppsatser äro »tidningarnes» af mindre omfång och mera växlande innehåll. Af tidskrifter som af tidningar finnes emellertid ett slag som har till ändamål att meddela en särskild branche af vetande och sådana benämnas »fack»-tidningar eller »tidskrifter». Sådana behandla speciellt särskild vetenskap, konst, industri, sport etc. Ett litterärt fackorgan kan för öfrigt vara af olika natur, afpassadt efter olika läsareshöf behof af vetande, således t. ex. ämnadt för lärda och vetenskapsmän eller för en större allmänhet, då af mera »populär» beskaffenhet.

Fästa vi oss nu vid begreppet »musiktidning», så angifver namnet att en sådan är ett litterärt fackorgan, som handlar om musik. Vi vilja då skilja på ett »musikblad», som egentligen är namn på ett »blad» med musik icke om musik; ett sådant, som i hufvudsak innehåller musikalien. En egentlig musiktidning, som innehåller litteratur om musik, kan, utom det att dess omfång samt tiden för dess utgifvande är olika, behandla olika sidor af den musikaliska konsten, således vara fackorgan t. ex. för djupare teoretiskt vetande, för organister, pianister etc., eller ha ett allmännare musikbildningssyfte. De flesta musiktidningar äro af det sistnämnda slaget, nu mera vanligen illustrerade med porträtt, musiknoter etc. och »musikbilagor» till lockelse för dem som fästa sig mer vid musik än musikvetande.

En musiktidning af mera omfattande innehåll och större omfång kan jämte mera vetenskapliga, teoretiska uppsatser äfven meddela sådana af allmänbildande natur. En mindre omfångs-

*I förra årgångens sista nummer omnämnde vi i redogörelsen för musiklivet i Helsingfors att detta verk gifvits där på en symfonikonsert af Filharmoniska sällskapet.

Red.

rik och djupgående sådan har till sin kulturella uppgift att mera populärt verka i konsthistoriskt intresse och tillgodose en större allmänhets musikvetande, särskildt i hvad som rör nationellt musiklif. Innehållet i en sådan tidning bör därför omfatta: musikhistoriskt biografiska uppsatser, särskildt beträffande det nutida musiklifvet, lärorika, instruktiva artiklar, redogörelser för musiktilldragelser af vikt i hem- och utlandet under närmaste tiden, musikkritiker i koncentrerad form, öfversikt af musikpressens alster och nyare musiklitteratur, främst inom hemlandet, kortare nekrologer öfver under året bortgångna musiker, musiknotiser beträffande dagens eller den närmaste tidens tilldragelser, konsertväsendet och den mera betydande musikaliska teaterverksamheten samt till omväxling »lättare gods» såsom följetonger och hvarjehanda som rör musikpersoner eller musikförhållanden. En sådan musiktidning med samlade musikredogörelser, bildar mer än hvad en daglig tidning kan göra, ett arkiv för musikvetande, som eger ett bestående värde för konsthistorien och kunskap om hvad som rör musik.

Det är en sådan uppgift som Svensk Musiktidning sökt fylla. Också blir den ganska ofta efterfrågad, särskildt af författare till musikbiografiska uppsatser. Begäret efter musikvetande är emellertid hos oss klenst nog, och okunnigheten om märkliga musikkonstnärer påfallande stor hos vår musikaliska allmänhet. Man sätter hos oss ingen ära uti att ha någon kunskap om musikvärldens stormän. Ett exempel härpå. Då för några år sedan denna tidning, första gången i vårt land meddelade porträtt af Anton Bruckner, såldes intet enda lösnummer af tidningen med den biografiska uppsatsen om honom. Utförligare biografier öfver här gästande konstnärer, äfven sådana med världsrykte, eller öfver aflidna sådana, hvilkas lif och verksamhet vi utförligt söka skildra, väcka här ej det intresse, som borde finnas hos en hvar som vill kallas musikkbildad.

Musikpressen.

På Abr. Lundquists förlag har utkommit

för en röst med piano: *)

Alfvén Hugo: Dikter af Ernest Thiel. 1. Djupt hos friborna menniskor bor... (d—g); 2. En enda vardt mitt hjärta gifvet... (ciss—f); 3. Jag kysser din hvita hand (ostr. g—tvåstr. g); 4. Du är stilla ro (d—f); 5. Jag

*) I dessa sånger angifvas, såsom vi förut brukat, deras röstomfång (inom klammer) från lägsta (ettstr. c eller några toner nedom) till högsta tonen (upp åt trest. c).

längtar dig (fiss—g); 6. Skogen sover (ess—f); 7. Se du kommer med jubel ooh sång i hägen... (d—fiss eller giss) Pris kr. 2,50.

På Wilh. Hansens förlag, Köpenhamn, har utkommit

för en röst med piano:

Rangström Ture: *Lyrisk*. Digte af Vilhelm Krag og Karl Aug. Tavaststjärna. 1. Det spoger (c—g); 2. Det staar en sorg (ess—gess); 3. Långsamt som kvällskyn mister sin purpur (ciss—e); — *Drei Gedichte* von O. J. Bierbaum. 1. Des Narren Nachtlid (ostr. giss—tvåstr. fiss); 2. Lied in der Nacht (h—diss); Des Narren Regenlied (ciss—d).

A. V. Carlsons Bokförlagsaktiebolag har utgivit

Kyrkliga Högtidssånger, samlade och i sättning för Sopran, Alt och Bariton utgifven af Christian Nilsson, organist i St. Johannes församling, Malmö. Pris kart. 60 öre.

Skolkören. Två och trestämmiga sånger, samlade och arrangerade af Axel Wahlgren, Sam. Ryberg, lärare vid Malmö folkskolor, Christian Nilsson, organist i St. Johannes, Malmö. Pris häft. 60 öre, kart. 70 öre, klotb. 1 kr.

Sångerna af Alfvén äro förträffliga med ett intressant utarbetadt ackompanjemang hvilket här och där med all sin klangfullhet ock har för örat stötande harmonier såsom t. ex. inledningstakterna i N:o 1, hvilka äfven återkomma i själfva sången, somligt i N:o 3 och i N:o 6 vid ordet »skratt»; N:o 2 är i en enkel stil som påminner om A. F. Lindblad. Början af N:o 4 erinrar om en af Zephoris' arior i »Konung för en dag. I N:o 5 kan man anmärka att orden »Jag längtar dig», »Jag längtar ditt rike» är en något underlig svenska. — Rangström är antagligen svensk komponist efter den danske förläggaren hitsändt dem till anmälning. »Lyrisk» har äfven tysk text. Sången »Det staar en sorg» har god stämning. De öfriga ha ett högst sökt och harmoniskt missljudande ackompanjemang. Priset på häftena ej utsatt.

Kyrkliga högtidssånger säger utgifvaren vara »i främsta rummet tillägnade ärade kolleger i landsbygden». De utgöra 21 sånger däribland af Händel, Vogle, Haydn, Homilius etc. och folkmelodier. »Skolkören», som »i första hand är afsedd för folkskolans högre afdelning» innehåller 39 nummer mest folkvisor, några till sin text för ungdomen lämpliga Bellmans-sånger och några sånger af Crusell, Geijer, Söderman, Wibergh, Wennerberg, F. Poise och Karl Karlberg.

Musikaliska underbarn i äldre tider.

Man säger, att vår tid är »underbarnens tid» i musikaliskt hänseende. Att sådana äfven funnits i äldre tider ha flera exempel på. Någon af dem må till bevis därpå här uppräknas; antalet skall kunna betydligt ökas.

Bland alla fallenheter finnes ingen som uppenbarar sig så tidigt och på så oförtydligt sätt som musikerns. »Den musikaliska talangen», säger Göthe, »bör naturligtvis vara den första som visar sig, emedan musik är någonting helt och hållet medfödt, ett inre som ej har behof af någon i lifvet förvärfvad erfarenhet».

Roland de Lassus (Orlando Lasso), född i Mons år 1520, död 1594, hade före tolf års ålder genom sin stämmas skönhet gjort sig så ryktbar i kyrkan St. Nicolas i Mons, att han flera gånger var utsatt för att bli bortförd af Ferdinand Gonzago, vicekonung af Sicilien. Denne passionerade musikälskare lyckades omsider övertala den unge sångarens föräldrar att låta honom komma till Italien.

Lully, född i Florenz år 1633, död 1687, spelade som barn utmärkt väl guittarr, och han var ännu endast en af mille de Montpensier's kockspojkar, då han komponerade flera vackra melodier, bland andra, säger man, sången Au clair de la lune. Men denna härrör dock från en senare dato. Han inträdde helt ung i konungens stora violinförning.

Rameau, född i Dijon år 1683, död 1744, kunde vid sju års ålder å klavecin spela alla partiturer vid första påseendet.

Händel, född i Halle år 1685, död 1759, hade, då han ännu var helt litet barn och man sökt beröfva honom instrument, om nätterna ensam lärt sig traktera spinett. Vid åtta år kom han att uti ett af slottsrummen hos hertigen af Sachsen-Weissenfels, dit hans fader fört honom, under det han trodde sig obemärkt, för den förstnämnde förråda sin talang genom att spela på klavecin. Hertigen ville att han skulle få lära musik. Vid tio år komponerade han motetter för moderkyrkan i Halle.

Johan Sebastian Bach, född i Eisenach, år 1685, död 1750, spelade ända från barndomen å klavecin de största mästares kompositioner. För att komma i besittning af dessa, från hvilkas studium hans äldre bror ville hindra honom, afskref han i mánljusa nätter under nära sex månaders tid en volym, som innehöll en mängd dylika.

Marcello, född i Venedig år 1686, död 1739, var till den grad passionerad för musik, att han därigenom oroad sin far, hvilken skickade honom till landet och frantog honom alla instrument och musikkompositioner. Men den unge mannen komponerade i denna enslighet en messa, hvars musikaliska skönheter besegrade det faderliga motståndet.

Pergoleso, född i Resi i Kyrkostatens år 1710, död år 1736, spelade vid tretton år stycken å violin, hvilka han själf, utan all handledning, hade komponerat, och hvaruti förekommo svårigheter, som förvånade lärarna vid neapolitaner-konservatoriet dei Poveri di Gesu Christo. Man lät honom inträda i denna lärda skola. Vid tjuguet år hade han komponerat det vackra partituret till den religiösa dramen: San Guglielmo d'Aquitana.

Jos. Haydn, född år 1732, i Rohrau, (Österrike), död 1809, son af en vagnmakare och en kokerska, förrådade sin kallelse från femte lefnadsåret. Tretton år gammal skref han en messa. Man visade honom felen däri. Han köpte »den Fulländade kapellmästaren» af Mattheson, och studerade ensam kompositionsreglorn.

Grétry, född i Liège år 1741, död år 1813, började likaledes som barn att skriva en motett och en fuga innan han ännu hade studerat harmoni. En messa som han skref, och som utfördes i katedralen, förskaffade honom en friplats vid en af Roms musikskolor.

Clementi, född i Rom år 1752, död år 1832, sjöng noter vid sex års ålder. Vid nio år provade han till en organistplats och vann den från sina medtäflare.

Mozart, född i Salzburg, år 1756, död år 1791, uppletade vid tre års ålder ackorder på klaveret; vid fyra år utförde han redan svåra stycken med smak och komponerade menuetter. Vid sex år applåderades han i München och i Wien.

Cherubini, född i Toscana år 1760, död 1842, studerade harmoni och kontrapunkt vid nio års ålder. Tretton år gammal skref han en messa samt ett intermezzo för en sällskapsteater.

Méhul, son af en kock, född i Givet år 1763, död år 1817, var vid tio år en mycket beundrad organist i kyrkan les Récollets i Givet.

Kreutzer, född i Versailles år 1766, död år 1831, var redan vid fem år musiker. En konsert, som han komponerade vid tretton års ålder, hade en utomordentlig framgång.

Beethoven, född i Bonn år 1770, död år 1827, var skicklig violinspelare vid åtta års ålder. Han läste med förvånande fulländning vid tolf år »das wohltemperirte clavier» af Seb. Bach. Vid tretton år komponerade han tre kvartetter, utgifna af Artaria. Vid sjutton år improviserade han öfver ett tema i Mozarts närvaro, som yttrade till sina vänner: »gifven akt på denne unge man. I skolen en dag få höra talas om honom.»

Paer född i Parma år 1771, död år 1839, komponerade vid sexton år la Locanda de vagabondi, och vid sjutton år i Pretendenti burlati, komiska operor, som gjorde honom ryktbar i hela Italien.

Hummel, född i Pressburg år 1778, död år 1837, var ända från sitt sjunde år skicklig pianovirtuos. Mozart uppmärksammade hans talang och gaf ho-

nom lektioner. Vid nio år spelade han offentligt på en konsert i Dresden, och hans anseende utbreddes sig öfver hela Tyskland.

Paganini, född i Genua år 1784, död år 1849, var en god violinist vid sex år, vid sju år komponerade han en sonat.

Spoehr, född i Braunschweig år 1784, död år 1859, spelade vid tolf års ålder inför hofvet en violinkonsert af egen komposition. Han blef fästad vid det hertigliga kapellet vid fjorton års ålder.

Herold, född i Paris år 1791, död 1833, komponerade från sex års ålder smärre stycken för piano.

Från scenen och konsertsalen.*

Kungl. teatern.

- Dec. 16 Meyerbeer: *Nordens stjärna* (Catharina, Praskowia: fru ar Hellström, Bartels: Peter Michaeloff, Georg Skawronski, Danilowitz, Gritzenko: hrr Wallgren, och Strandberg, Malm, Svedelius; general Tcherémétoff, öfverste Kermoloff, mästare Reynold, Ismailoff: hrr Arrhenius, Mandahl, Ericson, Lennartson; Ekimona, Nathalie: frkn. Lagergren, Larsén).
- 17 Tschajkowsky: *Eugen Onegin* (Larina, Tatjana, Olga, Filipjewna: fru ar Claussen, Lizell, frkn. Edström, Hulting; Onegin, Lenski, furst Gremin, Saretski, Triquet: hrr Forssell, Nyblom, Wallgren, Stiebel, Malm).
- 18 2:dra *Symfonikonserten* 1 Beethoven: Symfoni N:o 3, Ess-dur (Eroica); 2 J. S. Bach: Konsert för 2 violiner med stråkorkester (frk. Sigrd Lindberg, hr L. Zetterquist); 3 Mozart: Konsert, A-dur, för piano (fru Manolita d'Anduaga-Rosetti) och orkester; 4 C. M. von Weber: Uvertyr till »Euryanthe».
- 19, 29 Puccini: *Madame Butterfly* (Cho Cho-San, kallad Butterfly: frk. Hesse; Suzuki, Kate Linkerton: frkn. Edström, Lagergren; F. B. Linkerton, Sharpless, Goro prins Yamadori, Onkeln: hrr Stockman, Strömberg, Malm, Mandahl, Stiebel. ^{29/12} Suzuki: fru Claussen; Sharpless: hr Oscar, Goro: hr Ericson).
- 20 Adam: *Konung för en dag* (Nemea, Zelida: fru Oscar, frk. Larsén; Mossul, prins Kadoor, Zephoris, Piffear, Zizel: hrr Mandahl, Wallgren, Malm, Lennartson, Grafström).
- 21 Verdi: *Aida* (Aida: frk. Signe Rappe, gäst; Amneris: fru Jungstedt; Konungen, Radames, Amnasro, Ramphis: hrr Sjöberg, Nyblom, Forsell, Wallgren).

*Denna redogörelse, som vi anse vara af betydelse för vår konsthistoria, tortsättes såsom förut, hufvudsakligen afsende operan och konsertväsendet i hufvudstaden. Fullständigare rollförteckning lämnas endast då en operas uppförande först nämnes i årgången; sedan angifves blott viktigare rollbesättningar och personalförändringar. Hithörande musikkritik kan naturligtvis endast blifva kortfattad, såsom omfattande ett par veckors musiktilldragelser. Då musikpjäs och dramatisk pjäs stå på samma program, omnämnes endast den förra.

26, 27 *Värmländingarne*. Matiné. (Anna: frk. Larsén; Erik: hrr O. Strandberg, Malm).

26 Hallén: *Waldemarsskatten* (Ava: fru Oscar, Waldemar, Ung-Hans, abbot Clemens, Borgmästaren, Olof Eskilson, Ebbe Strangeson: hrr Forsell, Sjöberg, Stiebel, Vallgren, Lennartsson, Mandahl; Bylgia, Unna, Dufva, Dröfn: Frkn. Larsén, Lagergren, Lindegren, fru Mandahl).

27 Wagner: *Lohengrin* (Elsa: frk. Signe Sappe, gäst; Ortrud: frk. Edström; Lohengrin, konungen, Telramund, härröparen: hrr Ödmann, Sjöberg, Forsell, Oscar.)

28 R. Strauss: *Salome* (Salome: frk. Signe Rappe, gäst; Herodias, en page, fru Claussen, frk. Edström; Herodes, Jochanan, Narraboth: hrr Nyblom, Forsell, Stockman; Fem judar: hrr Malm, Ericson, M. Strandberg, O. Strandberg, Stiebel; Två Nazarener, hrr Wallgren, Lennartsson; en Cappadocier: hr Mandahl; Två soldater: hrr Oscar, Svedelius).

30 Wagner: *Den flygande Holländaren* (Senta: frk. Signe Rappe, sista gästupptr., Marit fru Claussen; Holländaren, Daland, Erik, styrmannen: hrr Forsell, Svedelius, Ödmann, Malm.)

Oscars-teatern.

Dec. 16—19, 29, 30 Lco Fall: *Dollarprinsessan* (fr. 29 dec. Daisy: frk. Inga Berentz).

20—23, 26—28 Joh. Strauss: *Ländlerlappen*.

Fröken Signe Rappe avslutade d. 30 dec. sitt gästspel här under årets sista månad med utförandet af Senta i »Holländaren». Detta gästspel hade, ovanligt nog för den tiden på året, lockat nära fullt hus till operan under hvarje hennes uppträdande. Vid hennes första, såsom Salome, var sångerskan efter en ansträngande hitresa ej fullt disponerad men gjorde ändock ett mycket godt intryck. Kompositören själf gaf henne ett vackert erkännande, då hon i Berlin under hans ledning två gånger gästade som Salome, och då det var fråga om att privat uppföra »Salome i London — offentligen får man ju ej där gifva operor med biblisk text, sådana som denna eller »Simson och Delila» — rekommenderade Rich. Strauss själf fröken Rappe för framställande af titelrollen. Här återgafs den af henne för fullt hus och, som vi förut nämnt, med stort bifall af publiken. Hennes öfriga roller, Margareta i »Faust», Elsa i »Lohengrin», Aida och Senta i »Den flygande Holländaren», inbringade den behagliga och talangfulla framställarinnan af dessa partier ej mindre bifall jämte framropningar och blomsterhyllning, hvilket i synnerhet vid sista representationen var mycket rikt. Likasom vid den första erhöi hon då af dir Ranft med fru en vackor lagerkrans med örda sidenband.

I jul har som vanligt »Värmländingarne» upptagits till matiné-pjes, och Nyårsdagen gafs en repris af Hall-

ströms »Den bergtagna», hvilken med sin julstämning väl lämpar sig till uppförande under helgen. Vi ha förut (i N:o 18 förra årg.) omnämnt operans senaste uppförande här, allra senast för 15 år sedan. Vi skola i ett kommande nummer nämna om denna repris med dess nya rollbesättning.

Senaste symfonikonserten å operan hade ett klassiskt program, börjande med Beethovens »Eroica», som under ur Järnefelts ledning fick ett mästertligt utförande. I den bekanta Bachkonserten för två solo-violiner skördade konsertm. Lars Zetterqvist och fröken Sigrid Lindberg stort bifall för sitt jämna och uttrycksfulla utförande af solopartierna. Den därpå följande konserten i A-dur af Mozart för piano och orkester gafs med fru Manolita d'Anduaga-Rosetti vid flygeln. Hennes spel var rätt flytande och korrekt, men tämligen färglöst. Webers sköna Euryanthe-uvertyr avslutade symfonikonserten.

Aulinska kvartetterns 2:a kammar-musikkonsert: inleddes med C. von Dittersdorffs gamla underhållande och humoristiskt anlagde stråkkvartett i Ess-dur, äfven i utlandet ofta gifven, och avslutades med en sonat af Bach för piano och 2 violiner, hvari fröken Molander utförde pianopartiet. En nyhet var den emellan dessa nummer utförda Pianokvintetten i D-moll af Erik Åkerberg, ett verk som mottogs med mycket bifall, hvilket ock ägnades den närvarande komponisten. Det är en frisk, i många stycken klangskön komposition i fyra satser: Allegro moderato, Andante con sentimento, Allegro scherzando och Allegro ben risoluto. Här och där förekomma i utarbetningen något matta och oklara satser, men intrycket af kompositionen är i det hela godt.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Fröken Signe Rappes framgångsrika gästspel under december månad, börjande 1 dec. med Salome, avslöts dagen före nyårsaftonen med Senta i »Holländaren». Det omfattade vidare, såsom vi förut omnämnt, Margareta i »Faust», Elsa i »Lohengrin» och Aida. Fröken Rappe lämnade Stockholm nyårsdagen för att fortsätta sitt engagement i Wien och strax efter sin ditkomst sjunga i »Götterdämmerung».

Musikaliska akademien hade d. 17 dec. ordinarie månadssammankomst.

Därvid återvaldes till præsens justitierådet Karl Silfverstolpe och till vice præsens f. d. öfversten Christian Lovén. Vidare återvaldes nuvarande ledamöter och suppleant i förvaltningsutskottet.

Till ledamöter i läroverksstyrelsen omvaldes. hrr Nordqvist, Wideman och Borgstedt samt nyvaldes suppleanten i styrelsen hr Hägg, sedan ledamoten hr Lundberg anhållit att icke blifva återvald. Till suppleanter i styrelsen utsågos hrr Beckman och Zetterquist. Ledamöterna i valkommittén återvaldes. Till ledamöter i tonsättarestipendiekommittén utsågos hrr Nordqvist, Valentin, Hägg, Bolander, Aulin och Beckman.

Till ordinarie lärare vid musikkonservatorium fr. o. m. den 1 januari 1909 förordnade akademien: i pianospelning i orgelklassen biträdande läraren hr Victor Wiklund, i klarinetspelning vikarierande läraren, musikdirektör E. G. Hessler, i flöjtspelning vik. läraren, kammarmusikern Orion Östman. Till biträdande och extra lärare vid musikkonservatorium för år 1909 förordnades de i sådan egenskap under innevarande termin anställda personerna.

Aulinska kvartetterns nästföljande konserter komma att äga rum d. 28 januari, 4 och 29 mars. Som pianister komma att medverka Ernst von Dohnanyi, Wilh. Stenhammar, Märtha Ohlson, Aurora Molander och en ung, från Norrköping bördig pianist, Maria Samuelson, elev af Leipzig-konservatoriet. Bland programmets nummer må särskildt nämnas en ståckkvartett af Dohnanyi och en pianotrio af Hans von Bronsart.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande. Till sällskapets senast utfärdade pristäflan hade vid täflingstidens utgång den 1 dec. inkommet 86 kompositioner. Resultatet af denna täflan kungöres vid sällskapets ordinarie årsmöte i maj 1909. Prisnämnden utgöres af byråchefen P. Södermark, Stockholm, musikdirektören Aug. Körling, Ystad, och direktör musices Alfred Berg, Lund.

Våra större musikskolor börja sin vårtermin i denna månad; frk Sigrid Carlheim-Gyllenskölds »Musikinstitut» d. 8 jan. och Richard Anderssons »Musikskola» d. 12:e dennes. Utom förutvarande ämnen vid den sistnämnda, kommer fr. o. m. denna vårtermin att meddelas undervisning i solosång. Herr Andersson har som lärare i detta ämne lyckats förvärfva en mycket framstående kapacitet, som det säges, nämligen f. d. operasångaren signor Emilio Pettinati från Piacenza i Italien, hvilken under någon tid som privatlärare varit bosatt här i Stockholm och därunder tillvunnit sig stort anseende. (Se vidare annonserna om dessa musikskolor å sista sidan.)

Fröken Hedvig Svenson, vår framstående pianist och pianolärarinna, återtager, såsom en annons å sista sidan meddelar, med början af detta år sin undervisning i pianospel, hvilken förra hösten på grund af sjukdom blef afbruten.

Kvrvkokonsert gifves d. 10 jan. i Oscars-kyrkan af dess organist, dir. Patrik Vretblad under medverkan af hans fru, violinisten Karin Bodman-Vretblad och sångerskan fru Davida Afzelius-Bohlin.

Franz Navál, den genom sitt gästspel på Stockholmsoperan välbekante sångaren från Berlin, ger konsert här den 9 januari i Musikaliska akademien. I slutet af 1902 lät hr Navál först höra sig å operan och sjöng där sist mot slutet af januari 1904.

Bror Pettersson-Persfelt, den bekante svenske violoncellisten, anställd som lärare vid musikinstitutet i Helsingfors, kommer äfven i år vid denna tiden, nämligen d. 15 januari, att konserter här.

Eugen Ysaye, den berömda violinmästaren, konserterar d. 29 och 30 jan. i Musikaliska akademien, äfven denna gång åtföljd af sin bror, pianisten Theo Ysaye likasom vid senaste konserterandet här i april förra året.

† **Anders Wilhelm Lindeberg**, f. d. grosshandlare, sedan 1885 verkställande direktör i Liljeholmens stearinfabriksaktiebolag ända till förra sommaren, afled juldagen i den höga åldern af 80 år. Ända till det sista vid god vigör dukade han hastigt under för ett flerårigt hjärtlidande. Lindeberg, född d. 31 aug. 1828, var son till den bekante litteratören och grundläggaren af Dramatiska teatern, Anders Lindeberg, som 1826 gifte sig med den utmärkt begåfvade operasångerskan Christina Wilhelmina Enbom. Anders Wilhelm Lindeberg ägnade sig som ung först åt teatern men öfvergick sedan till affärsvärlden. För teatern öfversatte han flera pjäser från franskan, däribland »Sullivan», komedi af Mélesville med musik af Foroni. Från sin gemenskap med teater- och operavärlden ägde Lindeberg många intressanta minnen, hvilka i vänners krets meddelades och upptecknade kunnat blifva intressanta memoarer.

Från andra land.

Paris. I förra månaden uppfördes här på Opéra Comique en nyhet »Sanga» med musik af »Isidore de Lara», ett musikdrama i fyra akter. Detta nya verk af Lara lär icke ha visat mera framstående originalitet.

Godt nytt år

önskas ärade prenumeranter å Svensk Musiktidning af dess redaktör

Frans Joh. Huss.

Richard Anderssons Musikskola.

Läroämnen: Piano, Solosång, Harmoni och Allmän Musikkärlära.

Vårterminen börjar den 12 Jan. 1909. Anmälningstid: Lördagen den 9 Jan. kl. 12—2 och 5—6 e. m. Mottagningstid för skolan kl. 1½2—1½3 e. m. alla dagar från och med 12 Januari.

Richard Anderssons mottagning från d. 12 Jan. Onsdagar och Lördagar kl. 1½2—1½3 e. m.

Brunnsgatan 28, 2 tr., Stockholm.

Filialer finnas å Söder, Östermalm samt öfre Norrmalm. (G. 33256).

Stockholms Musikinstitut,

Brahegatan 7 B, ö. g., 3 tr. upp. Allm. Tel. 11596.

Vårterminen börjar den 8 Jan. Anmälningstid: Torsdagen den 7 Jan. kl. 1½2—1½4 samt 1½6—1½7 e. m. Under terminen anmälningstid: Måndagar och Torsdagar kl. 1½2—1½4, samt 1½6—1½7 e. m. Prospekt tillhandahålles.

Sigrid Carlheim-Gyllenskiöld.

Hedvig Svenson

återtager sina pianolektioner den 9:e Januari.

Sturegatan 56, 3 tr.
Allm. Tel. 204 40.

För organister och körledare!

- Kyrkliga högtidssånger -

samlade och i sättning för sopran, alt och bariton, utgivna av

Christian Nilsson

organist i St. Johannes församling, Malmö.

Pris: Kart. 60 öre.

Profex. franko mot insändning av beloppet i fri- eller sparmärken.

A. V. Carlsons Bokförlags A.-B.
Stockholm.

— Svensk Musiktidning. —

Nordiskt Musikblad. — 29:de årg., — för hvarje musikaliskt hem — utgifves 1909 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier** etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris 5 kronor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården, i bok- och musikhandeln**, å posten och tidningskontor. I **landsorten** bäst å **posten**.

Obs.! Nyttan af en musiktidning för musikkildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklivet är högst och rikast utveckladt. Svensk musiktidning meddelar och en kontinuerlig redogörelse för musiklivet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

J. LUDV. OHLSSON

STOCKHOLM.

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och Orgelharmonier af de bästa svenska och utländska fabriker i största lager till billigaste priser under fullkomligt ansvar för instrumentets bestånd.

Obs.! Hufvuddepôt för Blüthners och Rönischs världsberömda Flyglar och Pianinos.

PIANOMAGASIN.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kungl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: från J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — Orglar: från Mason & Hamlin världsberömda firma. Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,
13 Malmstjärnadsgatan 13, Stockholm.

NYHET! SKOLKÖREN.

Två- och trestämmiga sånger, samlade och arrangerade av Axel Wahlgren, Sam. Ryberg, lärare vid Malmö folkskolor, och Christian Nilsson organist i St. Johannes, Malmö

Pris: häft. 60 öre, kart. 75 öre.

Provex. franko mot insändande af beloppet i fri- el. sparmärken.

A. V. CARLSONS BOKFÖRLAGS A.-B.
STOCKHOLM.

INNEHÅLL.

Oscar Lejdström (med porträtt). — Carl Lundmark (med porträtt). — Paul Juon (med porträtt). — Prenumerationsanmälan — Musikbref från Roma. — Meddelanden från Moskva. — En musiktidnings rätta uppgift. — Musikpressen. — Musikaliska underbarn i äldre tider. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, samt från andra land. — Annonser.